

REMÉNYI ANTAL - PULA POLGÁRMESTERE

A Dörögdi-medence községeinek (Kapolcs, Öcs, Pula, Vigántpetend és Taliándörögd) együttműködése a Dörögdi-medence Környezetvédelmi Népfőiskola keretében, 1991-92 telén alakult ki. (Országépítő, 93/1,2) A rendezvény eredménye az volt, hogy az öt község vezetői; polgármesterek, képviselők, lokálpatrióták rájöttek, hogy ez a medence szervez területi egység, s az előbbrejutás egyetlen, vagy egyik feltétele a közös összefogás. Most ott tartunk, hogy az öt község tervezett összefogásával komplex terv készül; mit, s hogyan lehetne - településként, vagy közösen - megvalósítani. Annál is inkább, mivel teljesen kusza a helyzet, s nem látunk kiutat. Egyelőre csak az előkészítés van folyamatban. A Pagony BT. tervét a községek külön-külön, s azután természetesen együttesen is megvitatják. Az Országos Ökológiai Központ támogatásával, s az öt község összefogásával remélhetőleg olyan terv készül, melyet a Berni Természettudományi Intézet szellemi és anyagi segítségével meg is tudunk valósítani, s végre el tudunk indulni egy, a jelenleginél biztatóbb jövőt garantáló úton; megélhetést, foglalkozási lehetőséget tudunk biztosítani az itt élőknek. (Negyven-ötven évvel ezelőtt a jelenlegi lélekszám dupláját tartotta el ez a térség!)

Az új-önkormányzat legsürgősebb és legjelentősebb feladatnak a lakosság megtartását és a jelenlegi lélekszám növelését tartotta. A falu belterületébe ékelődik a valamikori grófi, majd TSZ major területe. Sajnálatos, hogy a nagyvászonyi székhelyű TSZ nem akart itt a faluban semmiféle fejlesztést. Miután rájöttünk, hogy a volt major területe 45 után a község tulajdona lett, minden igyekezetünk arra irányult, hogy tisztázzuk ezt a tulajdoni helyzetet. A képviselőtestület úgy határozott, hogy a volt majorsági területen házhelyeket alakíttat ki. A testület egyértelműen úgy foglalt állást, hogy a szokványostól, a hétköznapitól eltérő, de a magyar falvakra, és napjaink építészetére jellemző legyen az itt kialakítandó és megvalósuló falunegyed. Ismertük Makovecz Imre elképzeléseit és alkotásait. Beke Pál közvetítésével felkerestük, s ő nem zárkózott el a kérés elől. 1991. januárjában eljött hozzánk, elmondtuk elképzeléseinket; a *Makona* pedig elvállalta, hogy megcsinálja a parcellázási tervet - hozzá kell tenni: szinte bagóért. Megszületett az írásos egyezség is, és elkészült a nagyon lelkiismeretes és részletes beépítési és szabályozási terv.

A község jövőjét illetően csak elképzeléseink vannak, s oly homályos a jövő, hogy ezek is inkább csak sejtések. A termelőszövetkezet szerencsére még mindig jól működik, s viszonylag jól fizet is. Nagy baj viszont, hogy itt helyben semmiféle üzeme, üzemegysége nincs. Az emberek egyelőre elégedettek, de az is igaz, hogy a munkaképes emberek közül csak mintegy feltucatnak ad munkát, keresetet. A lakosság nagyobb hányada ingázó; a szomszéd városokba, s néhány fiatal Ausztriába jár dolgozni.

Sok oka van annak, hogy az ifjabb nemzedék nem a mezőgazdaságban látja a jövőjét. Hiányzik mindenekelőtt az induláshoz szükséges minden feltétel; gép, épület, hitel, stb. Falunk jövője csupán azért nem kilátástalan, mert három-négy város (Veszprém, Ajka, Tapolca, Balatonfüred) vonzáskörzetében helyezkedik el. Új lehetőség volna, ha Nagyvászony, e középkori mezővárosi múlttra visszatekintő település lenne az új gazdasági centrum, de jelenleg ennek még csírái sincsenek meg.

Van még egy alternatíva: az idegenforgalom, a falusi vendéglátás. Szerencsére az utóbbi időkben épült - s átépített - házak már akkorák, hogy ennek megvan a lehetősége. A gyesen, gyeden lévő kismamák helyben aligha találhatnak más munkát. A család szempontjából is az lenne a jobb, ha otthon maradhatnának; kevés "képzéssel" nagyszerű vendégfogadó háziasszony válhatna belőlük.

Bőven van a környéken látnivaló. Erdő, középkori kolostorrom, bővízű, friss forrás, Európa legnagyobb bazaltbarlangja, a lignitbánya négymillió éves leletekkel, lenyomatokkal, a tihanyival vetekedő gejzirkúp, s a szőlőhegy gyümölcsökkel és jó borral.

Pula immáron - középkori létét nem számítva - kétszázötven éve bizonyítja létjogosultságát. Szívós nép lakta, s lakja ma is. Ha csak egy kicsikét is kedvezőbben alakul a jövő - s miért ne alakulna? - ez a kis bakonyaljai falu is meg fogja találni a maga helyét.

CSERNYUS LŐRINC - CSENGER

Országépítő: Milyen regionális szervezet alakult Csenger környékén?

Csernyus Lőrinc: A Határmenti Települések Szövetsége magyarországi, romániai és ukrainai települések részvételével alakult. Az ötlet a csengeri iskola avatásakor merült fel tavaly augusztusban. A csengeri polgármester rengeteg vendéget hívott meg, nemcsak Szabolcs-Szatmár megyéből, hanem a körzet határon túli területeiről is, ahol régi jó kapcsolataik voltak: Beregszászról, Szatmárnémetiből, de távolabbi vidékekről is, például Kovásznáról. Az ünnepségen így sok polgármester gyűlt össze, és az állófogadás során alakult ki egy spontán beszélgetés a csengeri polgármester, a nyírbátori alpolgármester, Makovecz Imre és én között; hogy nem állhat meg az a folyamat, ami olyan jól halad Csengerben. Ki kell terjeszteni először a környékbéli kis falvakra, aztán határoktól függetlenül a tágabb környezetre.

Ennek alapján aztán októberben összehívtunk egy találkozót Csengerbe: a Makona, a Magyar Intézet, és a csengeri polgármester. Elég sokan eljöttek a meghívásunkra. A második, decemberi találkozóan körvonalazódott az együttműködés formája, az, hogy kettős: önkormányzati és vállalkozói szervezet lesz. Januárban, a harmadik összejevetelen elfogadták az alapszabályzatot és aláírták a belépési nyilatkozatot. Előtte az önkormányzatok megszavaztatták saját lakosságukat a részvételről. A vállalkozók persze egyszerűbben és rugalmasabban tudtak reagálni a kezdeményezésre.

Országépítő: Hány tagja van a szervezetnek?

Csernyus Lőrinc: A szövetségnek körülbelül negyven település lett a tagja. Ezt nem tudom naprakészen, mert mi a kezdeményezésben vettünk részt, a szövetség már a maga útját járja. Főleg Magyarországról vannak benne települések, de van több ukrainai is, ezek magyarul beszélő községek, a romániaiak között pedig akad néhány román falu is. Ezt egyébként hangsúlyoztuk is, hogy nem etnikai, hanem földrajzi alapon szerveződő szövetségről van szó. A vállalkozói együttműködés összetétele más; több a román és az ukrán vállalkozó, mint a magyar. Feltűnő, hogy egy szatmárnémeti román vállalkozó sokkal felkészültebb, tájékozottabb, mint egy csengeri magyar. Jobban ismeri a rendeleteket, a két ország előírásai közötti eltéréseket, sőt még az osztrák viszonyokat is.

Országépítő: Milyen tervei vannak a szövetségnek?

Csernyus Lőrinc: Felmerült az a gondolat, hogy közös gépparkot hozzanak létre a mezőgazdasági munkákra. A románoknak kevés a gépük, a magyaroknál magas a rezszi, ezért érdemes bérbe adni. Fontos célkitűzés, hogy a térségben több határátkelőhely nyíljon, mert a csengersimain nem mehet teherfor-